

עטרת שלום

עלון שבועי שיעורי מוסדות קאמרגא בארה"ק – בנושאים כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רה"ק ארזי הגורה 48 ירושלים
פרשת נשא – הג השיבועות

בס"ד, עש"ק פרשת נשא
ד' סיון תשפ"ב – שנה י"ג גליון תר"ב

זמני הדלקת הנרות ומוצי"ש

הרה"ג מוצ"ש	ר"ת	ירושלים	בני ברק	ניו יורק	מונטריאל
7:05	8:24	9:00	8:26	9:34	9:50
7:20	8:38	9:05	8:41	9:49	10:15

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת-ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

דָּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ מִכָּל חַטָּאת הָאֲדָמָה לְמַעַל מֵעַל בְּהוֹי"ה וְאָשְׁמָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא. וְהִתְדוּ אֶת חַטָּאתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ וְהָשִׁיב אֶת אֲשָׁמוֹ בְּרֹאשׁוֹ וְחָמִישְׁתּוֹ יִסֹּף עָלָיו וְנָתַן לְאֲשֶׁר אֲשֶׁם לוֹ. וְאִם אִין לְאִישׁ גָּאֵל לְהָשִׁיב הָאֲשָׁם אֵלָיו הָאֲשָׁם הַמּוֹשֵׁב לְהוֹי"ה לְבָדָן וְגו' (ה-ו)

היינו שמבחינת ה' ומסתלקים הכחב"ד, ומבחינת ה' מסתלקים המ' אחרונות.

ביאור הפסוקים

ואם כן יש לומר לפי כל הקדמות הנ"ל, שזהו כוונת הכתוב, מכל חטאת האדם היינו שפגם באדם קדמא שזהו עולם התקון, שהוא בחינת אדם בני' שם מ"ה. למעל מעל בהו"ה פוגם בשם הו"ה, היינו בו"ה משם הו"ה, וזהו אשמה הנפש ההוא שפוגם באותיות הו"ה, ו"ה משם הו"ה, וא' של כסא.

כשארם שב ומתודה מעלה האותיות לקדושה

ולזה אומר התורה והתורה את חטאתם אשר עשו היינו כמו שמבואר בספרים הקדושים (ספר עשרה מאמרות מאמר חקור הדין ח"א פ"ג), שלבן אומרים את הוידוי א'שמנו ב'גדנו בדרך אלף בית, משום שבכל דבר יש אותיות התורה, וע"י שאדם חוטא ח"ו, הוא מוריד את האותיות מצד הקדושה, וע"י הוידוי שמתודה בדרך אלף בית הוא מעלה את האותיות בחזרה לצד הקדושה ע"י"ש. וכן הוא ג"כ כאן שע"י וידוי דברים הוא מתקן ומעלה את ו"ה משם הו"ה וא' של כסא.

ביאור הפסוקים

ולכן והשיב את אשמו בראשו היינו שצריך להשיב לז"א בחינת ו' משם הו"ה, את בחינת ראשו שהוא כחב"ד שנסתלקה ע"י חטאו. וחמישתו יסוף עליו היינו שצריך להחזיר למלכות בחינת ה' משם הו"ה שיהיה בשלימות, לאשר אשם לו למו שפגם בהם.

עיקר התיקון ע"י גדולי הדור

אבל ואם אין לאיש גאל היינו כשארם לא יכול לתקן לבדו, או להו"ה לבחן צריך ליתן לגדולי הדור והוא יורה לו את הדרך איך לתקן את שם הו"ה. כמו שאיתא ממרן הבעש"ט זלה"ה (בעש"ט עה"ת עקב אות סו) שתיקון בעלי תשובה העיקר הוא ע"י גדולי הדור שיכולים להעלותו ולקשרו בשורשו.

הקב"ה יעזור שכל אחד יתקן את כל מה שפגם, ע"י שיהיה דבוק בצדיקי הדור, וע"י יהיה התיקון השלם, כביאת גואל צדק בב"א.

רעוא דרעוין תשע"ז לפ"ק

החטא פוגם באותיות התורה

והנה פרש"י עה"פ 'כי יד על כס יה מלחמה להו"ה בעמלק' (שמות י"ז) ומהו כס ולא נאמר כסא, ואף השם נחלק לחציו, נשבע הקב"ה שאין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה שמו של עמלק כולו, וכשימחה שמו יהיה השם שלם והכסא שלם. והנה עמלק הוא היצה"ר כמבואר בזה"ק (ח"ג:), שמפתח את האדם לעבור על התרי"ג מצוות, וע"י פגם ו"ה משם הו"ה, כי העובר על מצות עשה פוגם בו, והעובר על מצות לא תעשה פוגם בה, וגם פוגם בא' מכסא שהוא בני' אנכ"י שהוא התורה, שפוגם באותיות התורה שכתוב בה שלא יעשה, כי מי שעובר על לא תעשה או שאינו מקיים את מצות עשה, אז החלק התורה שיש לו נפגם. ולכן אומרים לפני כל מצוה בלשם יחוד את הפסוק כמו שכתוב בתורה, והוא כדי לתקן את אותיות התורה.

פגם החטא הוא בו"ה משם הו"ה

והביאור בזה כי זה ידוע מה שביאר מרן האריז"ל בעין חיים (שער המלכים פ"ב) על המשנה באבות (פ"ה מ"א) בעשרה מאמרות נברא וכו', והלא במאמר אחד יכול להבראות, אלא להפרע מן הרשעים וכו', וליתן שכר טוב לצדיקים וכו' ע"י"ש. וביאר שלכך יצא עשרה ספירות מחולקות ולא מקושרות ומחוברות, כי אם יחמא האדם יפגום רק כנגד הספירה שפגם ולא בכל הקומה, רק לפי שורש הפגם, אם החסד, אם הגבורה וכו'. ואומר שם עוד שרק בו' ספירות התחתונות בחינת ו"ה משם הו"ה מגיע הפגם, משא"כ למעלה בכחב"ד בחינת י"ה משם הו"ה אינו מגיע הפגם, רק שע"י שאדם חוטא הוא מסלק למעלה את הכחב"ד, בסוד מה שאמרו חז"ל (סוטה ג.) אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות. ומבחינת מלכות שבא מתחילה רק אם נקודה אחת שהוא הכתר, והשאר המ' ספירות הם באים רק בתוספת, ולכן חטא שנוגע לבחינת המלכות, גורם שישתלק המ' ספירות שבאו לה בתורת תוספת ע"י"ש.

כוונת רש"י שפגם ו"ה משם הו"ה בעמלק

וזהו הכוונה מש"כ רש"י, שעמלק שהוא היצה"ר, ע"י שאדם חוטא הוא פוגם בו"ה משם הו"ה,

חטאת האדם חטא אדם הראשון

איתא בבבלי המורים וו"ל: מכל חטאת האדם סמך לשילוח ממאדים, שע"י חטאת האדם שחמא אדם הראשון שאכל מן העץ, והנחש המעה את האשה, והיא הוציאה שם רע על אדם לקן שלשתן, הנחש בצרעת, והאשה בויבה, והאדם כמיתה. וכסדר קללתן מונה אותם כאן, צרוע דהיינו הנחש, חב דהיינו האשה, וממא לנפש דהיינו האדם שנענש במוות תמות. מוזכר ועד נקבה תשלחו כשם שנתגרשו אדם וחיה ונחש מוגן עדן ע"י"ש. וכן איתא בזה"ק (ח"ג קכב.) וו"ל: ועל דא איש או אשה כי יעשו זגו' האדם זגו'. תא חזי 'המה כאדם עברו ברית' (הושע ו' ז). אדם עבר על פקודא חד דאורייתא, גרים ליה לגרמיה מיתה, וגרם לכל עלמא, פגים לעילא, פגים לתתא, והוא חובא תלייא, עד דיקיים קודשא בריך הוא עלמא כמלקדמוין, ויתעבר הוא פנימו מעלמא, הדא הוא דכתיב 'בלע המות לצנח ומחה הו"ה אלהים דמעה מעל כל פגים' וגו' (ישעיה כה ח). ובגין כך כי יעשו מכל חטאת האדם כתיב האדם דא אדם קדמא ע"י"ש.

כשארם חוטא מעורר חטא אדה"ר

והביאור בזה דהנה כשארם חוטא ח"ו הוא מעורר ע"י"ג נ"כ את החטא הראשון של אדה"ר, כי הרי שורש של כל החטאים הוא החטא הראשון של אדה"ר, כי הרי מבואר בשער הגלגולים (הקדמה כג) כי כל הנשמות כלם היו כלולים באדה"ר כשחמא, וזה מה שגורם לאדם לחטאו.

וזהו שאמר הכתוב מכל חטאת האדם רצה לומר שכל החטאות שעושים בני אדם, הכול בא מהחטא של האדם הידוע דא אדה"ר.

התיקון לחטא הוא שם מ"ה החדש

לפי זה נבאר המקראי קודש, דהנה מבואר ממרן האריז"ל (עין חיים שער דרושי נקודות שער ח פ"א) שהשבירה והרפ"ח ניצו"ק יצאו מבחינת עינים דא"ק שהוא נקודות דס"ג, אבל עצם השבירה והניצוצין הוא בשם ב"ן מלכות דא"ק (ע"ה שער שבירת הכלים ש"פ פ"ז). והתיקון לזה הוא ע"י שם מ"ה החדש היוצא ממצח דא"ק.

עטרת- פז

אמרות טהרות מרבתינו הקדושים זי"ע

ואם לא נטמאה האשה וטהרה הוא ונקתה ונקתה זרע (ה' כח).

ועיין בדברי מרן עין חיים שער קליפת נגה (פ"ב). כי צלם הרע נגה הוא עצמו סוטה, כי כל הדברים של סוטה, הם עצמן עוברין על כל נפש ישראלי, שבודקין אותו בנסינות רבות במים המרים. ואם טהור הוא בן המלך, עובר כל מחיצות אלו. והשם הקדוש שנתלבש ומסתתר בכל אתר, אם טהור הוא נאמר עליו ונקתה ונזרעה זרע מצות ומעשים טובים, והוא השם שנמחה על המים, כי אלופו של עולם גנוז בהטא אמר א'ויב א'דרוף א'שיג א'חלק (שמות טו ט) חמשה אלפין, כי אלופו של עולם נסתר שם בסוד גלות השכינה (בעש"ט עה"ת בראשית קמא), כי ניצוץ השכינה מלוכש בתוך כיעור הקליפות, ואם יתן לב על זה, אזי יתפרדו כל פועלי און' (התלים צב י), ונעשה יחוד יראה עם נורא (שם נח אות ק), ונתברר ניצוץ הקדוש, ונתחבר למעלה אל החיות, ומעלה השם שנמחה בתוך המאורים. ואם נמשך אחר הרע, השם עושה בו נקמות חלילה.

אוצר החיים מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

כף אחת עשרה זקב מלאה קטרת (ד' ט)

רצה לומר, שמעתי מאמור'ר זלה"ה, ששמע מרבו הקדוש מהרצ"ה מזידיטשוב ולה"ה, כף הוא לשון כפיפה והכנעה, שפלות הרוח באמת, כלומר, כשבר ישראל כופף עצמו בהכנעה באמת לפני הקב"ה אפילו פעם אחת, אז מיד נעשה עשרה שהוא יו"ר, איש יהודי, זהב אגילדי'ן יודי'ל. מלאה קטורת שנעשה מלא רחמים, וחיים ועושר וכבוד וחיי נחת.

בן בית' ח"ב דף טו מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

עטרת- חבמים

עיונים וביאורים מספרי רבותינו הקדושים זי"ע

דבר אל אהרן ואל בניו לאמר פה תברכו את בני ישראל אמור להם (ו' כג)

איחא במדרש (תנחומא ויחי פרק ז) מוהיבן זכו ישראל לברכת כהנים ממתן תורה ע"כ. ולכאורה מה שייכות ברכת כהנים למתן תורה. ויש לומר דהנה רש"י ז"ל כותב עה"פ (במדבר ו' כג) "אמור להם" כמו זכו"ר ושמור"ר ע"כ. והנה זכו"ר ושמור"ר מרמזו על שבת כנודע, כי בלוחות הראשונות נאמר זכו"ר (שמות כ' ז) ובלוחות אחרונות נאמר שמור"ר (דברים ה' יא) ושניהם אחד כי הרי אמרו חז"ל (ר"ה כו ע"א) זכו"ר ושמור"ר דיבור אחד נאמרו וכו'.

והנה במדרש עה"פ (בראשית כה, לא) 'מכרה כיום את בכורתך ל' פירש המדרש: כיום שבת ע"כ. והנה מבואר באור החיים הק' עה"פ (שמות כ' י) 'כי ששת ימים עשה ד' את השמים ואת הארץ' וכותב באור החיים הק' דלכאורה הול"ל כי "בששת ימים" מהו "ששת", ופירש הוא ז"ל, דהקב"ה ברא את העולם רק על "ששת ימים" ונתן הקב"ה כח בשבת קודש, כי ע"י שעם ישראל הק' מקדשים את השבת ושוכתים בו ממלאכה, ע"י נותנים כוח שהעולם יעמוד עוד "ששת ימים" וכן חזור חלילה, ואם ח"ו יכלו השוכתי שבת, יחזור העולם לתווה ובוהו ע"ש.

וכזה פירש זקני קוד"ק הגאון האלקי רבינו אלכסנדר זי"ע בספרו זכרון דברים עפ"י דברי האור החיים הק' זי"ע הנ"ל את דברי חכמו"ל (שבת קט ע"ב) כל המתפלל בערב שבת ואומר ויכלו, נעשה שותף להקב"ה במעשי בראשית עיי"ש דבריו הק', ופירשתי בס"ד לפי"ז

בנוסח הומירות ואח"כ מצאתיו כישמח משה הק' זי"ע ושמתחי, כי אומרים (בפי"ש מנחה ושמה): שומרו וזכרו המה מעידים כי לששה כל בראים ועומדים, היינו כי מי שמקדש את השבת בזכו"ר ושמור"ר, המה מעידים, כי שבת היא עדות שהקב"ה ברא את העולם ונח ביום השביעי, כי רק לששה כל בראים ועומדים דכברי האור החיים הק', והכל "עומדים" כבשעה ראשונה, וכן בכל שבת ושבת.

ולפי"ז מובן דזה מה שאמר יעקב אע"ה לעשו 'מכרה כיום את בכורתך ל' היינו "כיום שבת", כי ע"י שבת שעשו אינו מקיים שבת, ע"י"ז הוא מפסיד את העוה"ז ג"כ כהנ"ל ועיי"כ"ז בבני יששכר במאמרי שבת הגדול (מאמר ג' אות יב) ג"כ באופן זה, וזה מה שאומר המדרש: "כיום שבת" ע"כ. וזה נרמז בתיבת כיום"ם שהיא ר"ת: כ'ולם י'שבעו ו'יתענגו מ'טבך ע"כ. כי לכאורה האידך יכולין לענג את השבת הרי הוי השגת נבול מחלקי עוה"ז השייך לעשו, רק ע"י שבת אין לו עוד מענה ומענה לעוה"ז ג"כ, וכל"ם י'שבעו ו'יתענגו מ'טבך כר"ת כיום"ם וזה דוקא כיום"ם שב"ת.

ולפי זה אתי שפיר דברי המדרש הנ"ל: מוהיבן זכו ישראל 'לברכת כהנים', יברכך ד' בממו"ן, הא הוי מוחלק עשו, וזה דאמר המדרש: ממתן תורה והיינו כפירשי"ז ז"ל: אמור להם כמו זכו"ר ושמור"ר, היינו ע"י שבת קודש זכו"ר ושמור"ר ע"י"ז זכו ישראל לברכת כהנים ממתן תורה זכו"ר ושמור"ר, ודו"ק כי נפלא בס"ד בדרא"פ.

פרי חיים' דף עג מרבינו חיים יעקב מקאמרנא

עטרת- רז

רזי תורה מספרי רבותינו הקדושים זי"ע

נשא את ראש בני גרשון גם הם לבית אבתם למשפחתם (ד' כב)

נמצא שזהו שאמר הכתוב הקדוש, נשא לשון נשיאות, את ראש שהוא בחינת ראש של ת"ת, שלש ראשונות כח"ב שלו כביכול. ואת ראש של מלכות שמים, ט' ספירות שלה ג"כ. בני גרשון כי הם בבחינת גירושים, כי על ידי עונות גרשון הם ממקומם למעלה. גם הם היינו לא מבעיא שגורם עונות למלכות שמים, שמגיע שם איזה פגם, אלא אפילו גם ח"ם שם מ"ה הקדוש, שהוא בחינת ת"ת, שם ג"כ מגיע איזה פגם, עד שצריכים שלש ראשונות, בחינת ראש שלו, להגרש ממקומם כנ"ל. לבית אבותם היינו שצריך לנשא את ראשם כל כך על ידי תשובה, עד שמחזירים אותם לבית אבותם, היינו לשם י"ה ב"ה, שהוא אבא ואמא, בסוד תשובה"ה, תשב ו"ה לגבי י"ה. למשפחותם שיוצאים משם והבן.

בן בית' ח"ב דף טו מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

צדיק, אזי תיכף ומיד מסתלקים שאר הספירות עד בחינת כתר דתו"ב, ואם פגם במלכות שמים, מסתלקים הספירות מיסוד צדיק, עד בחינת כתר שלה, והם ט' ספירות, שהם באים לה בבחינת תוספת. ומת"ת אינו יכול להסתלק אלא שלש ראשונות כח"ב.

לזה השיבו רז"ל, כדי להפרע, והוא לשון פרעון, כדי שיכולים הרשעים כשרוצים לעשות תשובה, אז אינם צריכים לתקן אלא מדה אחת שפגמו, ויכולים לבוא על ידי זה לידי פרעון. ואם היו כל העשר ספירות באחדות אחד, אפילו בשמותם, אזי אם היה מגיע איזה פגם, אפילו למדה אחת, היה מגיע הפגם גם לכל הקומה של עשר ספירות, ולא היה להם ח"ו שום תיקון, אחר שהם פוגמים בכל הקומה שלמה, לזה ברא הקב"ה לעשרה מאמרות, עשר ספירות, כדי להפרע מן הרשעים. ע"ש.

ר"ל, איחא בע"ח (שער המלכים פ"ב) אמרו רז"ל (אבות פ"ה ט"א) בעשרה מאמרות נברא העולם, והלוא במאמר אחד יכול להבראם, אלא כדי להפרע מן הרשעים. כלומר עשרה מאמרות, הם עשר ספירות קדושות כתר, חכמה, בינה, חסד, גבורה, ת"ת, נצח, הוד, יסוד, מלכות. והקשו והלא כולם הם אחדות אחת, ולא פרטן בשמותם לעשר ספירות, אלא כיון שיש רשעים בעולם, שעושין עבירות ר"ל, ופגמים שלהם מגיעים לתו"ב, לעשר ספירות שלהם. אבל לשם י"ה, או"א, אינו יכול להגיע לשם שום הטא ועון, רק פגם של גאווה וגדלות, כנודע משער היחודים (שער תיקון עונות תיקון הגאווה) ע"ש.

נמצא שהחטאים של הרשעים מגיע לתו"ב, לעשר ספירות שלהם לבד, לזה היה מוכרח כביכול, להקרא בשמות אלו, כי מי שפוגם ביסוד צדיק ר"ל, אינו פוגם שאר הספירות, וכשמגיע איזה פגם ליסוד

עטרת-ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לחג השבועות

וְלִכְלֵל הַיָּד הַחֻזְקָה וְלִכְלֵל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל (דברים לד יב).

וזוהו מה שאומר מרן הבעש"ט זיע"א, שבכל דיבור שהוא בחינת אבנים בחינת 'עולמות', צריך להמשיך 'נשמתו' בהם היינו בחינת מסירות נפש, כי צריך לומר את הדיבורי תורה ותפילה במסירות נפש, כדי להמשיך בהם בחינת 'אלהות'.

עולמות נשמות אלהות הוא בחינת עובדא מלין רעותא' וכמו שביאר אא"ז רבינו הגה"ק רבי יצחק יהודה יחיאל מקאמרנא וזה"ה בספה"ק אוצר החיים על מצות עומר (מצוה ש"ג, הנדפס בקונטרס בפני עצמה), שעולמות נשמות אלהות הוא בחינת עובדא מלין רעותא המובא בוה"ק (ח"א צט:), והוא ר"ת עמ"ר, היינו שבימי העומר צריכים לעלות את העולמות לבחינת אלהות, וז"ל: בכל דיבור וקול היוצא מפי אדם, תשכיל שסוד עובדא הם בחינות עולמות, וסוד מלין הם סוד הנשמות, וסוד רעותא היא אלהות סוד השכינה, ותשכיל שסוד הדבור כולל כולם, כולל את העולמות, ואת אלהות שאין לנו השגה באלהותו יתברך אלא מסוד דרך השגת הנשמות, ובוה תשכיל עליות הנשמות לעתיד לבוא דומה לרכבם (דב"ר א יב), שכל הבחינות יתעלו ויודככו לבחינות רצון לבחינות אלהות ממש סוד השכינה.

בחג השבועות בחינת כתר עיקר התיקון של 'אלהות' וממשיך שם עוד אא"ז, שבפרטות יש בכל אחד כל הבחינות, ולכן בימי העומר הוא תיקון לבחינת ג' מדרגות של עובדא עולמות, אבל בחג השבועות שהוא בחינת כתר שם הוא עיקר התיקון של אלהות, וז"ל: ואח"כ יש עליה יותר בכתר וגם שם כל הבחינות הנ"ל, אלא ששם כל עובדא מלין רעותא הכל בסוד רצון אלהות, ושם עיקר סוד הרצון, ואנו זכינו מצדינו לתכלית גדלות ראשון בקבלת התורה, ועל ידי לימוד התורה לשמה, ועל ידי מסירות נפש באמת על קדושת השם, נזכה לעתיד לסוד גדלות שני ולסוד מוחין דכתר אמיתי, ובשבועות מצדינו עולה הועיר לגדלות שני, ועולה עד הכתר בסוד בן מאה ברכות כאלו עבר ובטל מן העולם (אבות פ"ה מכ"א), כי נעשה הכל פנימות ורצונית אלהות.

בקבלת קדושת התורה יזכה לכל הברכות הקב"ה יעזור שנקבל את קדושת התורה עם כל השלשה מדרגות עולמות נשמות אלהות, ועי"ז יושפע לכל בני ישראל הג' ברכות בני חיי ומוזני שהם כנגד הג' מדרגות הנ"ל כמו שם אא"ז, ונזכה שאנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל כולנו ידעי שמך ולומדי תורתך לשמה, וזכותו יגן עלינו, ולאורו נסע ונלך עד נכון היום, בביאת גואל צדק בב"א.

נעילת חג השבועות תשע"ד לפ"ק

וגוף בלי נשמה, ועושה כן בשביל התורה שהוא ז"א, כדי שיתלכשו בתוכה המוחין שהם הקיום שלו. גם ז"ם הפסוק ויאמר בילדכן את העבריות וראיתן על האבנים' (שמות א טז) כי הנה בעת זמן הלידה מסתלקין האורות מן הירכיים שהם ג"ה שלה ועולין בחג"ת שלה, ונשארים קרים ויבשים כאבנים, כי הנה אורות שבתוכו שהוא רוחניות הוא כמו אש בסוד 'נר ה' נשמת אדם' (משלי כ טו), ומחמת האדם בעודו בו, ואחר שמת מתקדר ומתקשה, לכן קרא הפסוק הזה לנ"ה של האשה בעת לידתה אבנים למעם הנ"ל שמתרוקן האורות נה"י שלה לחג"ת שבה, וזה גורם שנוולד הולד. עי"ש.

סיבת שפירת לוחות אבנים הראשונות ולכן יש לומר גם כאן, שהרי כדי שיהיה הלוחות השניות ששם היה כעשר שינוים והוספות על לוחות הראשונות, וכמו אות מ"ת שכתוב רק בלוחות השניות שהוא מרמזו לטוב כמאמרם ז"ל (בבא קמא נה:), וגם אמרו חז"ל (שמו"ר פרשה מו אות א), אמר הקב"ה למשה, בלוחות הראשונות לא היו לך רק תורה בלבד, ובלוחות שניות יש לך מדרש הלכות ואגדות. ולכן יש לומר שכדי שיוכל לירד לבני ישראל הלוחות השניות היה צריך להיות מקודם בחינת שבירה ומיתה ללוחות אבנים הראשונות שהוא, ולכן אמר לו הקב"ה למשה רבינו יישר כחך ששברת.

'בראשית' ב' גדולה מרמז על לוחות השניות וזוהו שכתוב אות ל' בסוף התורה 'ישראל', כי אות ל' מורה על ג' ווי"ן של ווי"ן שהם נה"י, וכל אחד כלול מעשר הרי ל', להורת על נה"י החדשים (שער הכוונות דרושי קבלת שבת דרוש א), ועי"ז נעשה 'בראשית' ב' גדולה שהוא מרמז על לוחות השניות.

בחג השבועות נתפשטו המוחין גם בנצח וז"ל בחג השבועות שאז נתפשטו המוחין גם בנצח והוד שבו, והם סוד שתי לוחות האבנים הראשונים שניתנו ביום שבועות, ועי"ז שפירתו וכו' אח"כ בני ישראל לקבל את הלוחות השניות, ולכן הוא זמן מתן תורתנו.

במיתת נדב ואביהוא ירדה שכינה לישראל במשכן וזוהו גם הענין מה שהיה צריך להיות בשעת הקמת המשכן מיתת נדב ואביהוא שהם בחינת נצח והוד תרין פלגי גופא (תקוני זוהר תיקון ע דף קלו), ואומר התורה המעם משום ש'בנים לא היו להם' (במדבר ג ד), היינו שהיו צריכים להוריד ולהוליד אור חדש כדי שיהיה השראת השכינה במשכן, ולכן היו צריכים להיות בחינת מיתה לנצח והוד שנעשים כאבנים, ועי"ז זה ירדה שכינה לישראל במשכן.

ביאור 'עולמות' נשמות ואלהות'

נסאו לבו לשבור הלוחות לעיניהם פרש"י לעיני כל ישראל שנשאו לבו לשבור הלוחות לעיניהם שנאמר 'ואשברם לעיניכם' (דברים ט ז), והסכימה דעת הקב"ה לדעתו שנאמר 'אשר שברת' (שמות לד א) יישר כחך ששברת.

יישר כחך ששברת צריך להבין למה מה שעשה משה אמר לו הקב"ה יישר כחך ששברת. וגם למה מסיים פרש"י את התורה בדבר שלכאורה הוא גנותן של ישראל. מדיע קבעו חז"ל בחג השבועות זמן מתן תורתנו וגם צריך להבין למה קבעו חז"ל שבחג השבועות הוא זמן מתן תורתנו, הרי לוחות הראשונות נשברו, והלוחות השניות קבלו רק ביום הכיפורים.

בכל אות ואת יש 'עולמות' נשמות ואלהות' והנראה לומר בהנה היום הוא יומא דהילולא קדישא של מרן אור ישראל הבעש"ט הקדוש זיע"א, וידוע מה שאיתא בסוף ספה"ק בן פורת יוסף האיגרת הידוע של מרן קוה"ק הבעש"ט הקדוש וזה"ה וז"ע, וז"ל: בעת תפלתך ולימודך, וכל דיבור ודיבור, ומוצא שפתך תכוין לייחד שם, כי בכל אות ואת יש 'עולמות' נשמות ואלהות', ועולים ומתקשרים ומייחדים זה עם זה, ואחר כך מתקשרים ומתייחדים האותיות ונעשים תיבה, ומתייחדים יחוד אמיתי באלהות, ותכלול נשמתך עמהם בכל בחינה ובחינה מהנ"ל, ומתייחדים כל העולמות כאחד ועולים, ונעשים שמחה ותענוג גדול לאין שיעור עי"ש.

שתי הלוחות האבנים הם בחינת נצח והוד והביאור בוה, בהנה ידוע ממרן הארז"ל (שער הכוונות חג השבועות ד"א) ששתי לוחות האבנים הם בחינת נצח והוד, וז"ל: ועתה בחג השבועות נתפשטו המוחין גם בנצח והוד שבו, והם סוד שתי לוחות האבנים שניתנו ביום שבועות כנוצר בוהר (תיקוני יא: דתרין לוחין אינן נצח והוד, וכיון שנתפשטו עד שם אז מזדווג היסוד דז"א עם המלכות בבחינת זווג גדלות גמור.

אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה וזה ידוע עוד ממרן הארז"ל (עין חיים ש"כ פ"ג) שבשעת לידה נעשים נצח והוד כאבנים ועי"ז נולד, וז"ל: ובוה יובן מושארז"ל (שבת פג:) על פסוק 'אדם כי ימות באהל' (במדבר יט יד) אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה. כי התורה הוא ז"א שהוא תורה שבכתב, והקיום שלו הם המוחין, ואין התורה יכול להתקיים להיות לו מוחין המקיים אותה, אלא עי"ז בינה הנקראת מי, אשר היא ממיתה עצמה בשביל התורה, כי נה"י שלה מסתלקין האורות שלה ונשארו כמותים, כלים בלי עצמות,

ובענין קניית מדות שהן מוטבעות
בנפש השפלה, הכלולה מארבע
בחינות דומם צומח חי מדבר, כי גם

הם מורכבות מטוב ורע, והנה בנפש הזה תלויות
המדות רעות וטובות, והנפש היסודית הוא כסא
ויסוד ושורש אל הנפש העליונה השכלית, אשר בה
תלוין קיום תרי"ג מצות התורה, לפיכך אין
המדות התלוין בנפש הבהמיות היסודית מכלל
תרי"ג מצות התורה, כי לא ניתנה תורה לבהמה
אלא לאדם, ולכך קודם קבלת התורה בא ימי
ספירה ז' פעמים אדם, לזכך המדות להיות אדם
ואז יקבל התורה, כי מי שלא זיכך המדות הוא
חיה רעה ממש, ולא ניתנה התורה לבהמה ולחיה.

כי המדות טובות הם הכנות עיקריות אל
תרי"ג מצות בקיומם באור וחיות, ואין כח בנפש
השכליות לקיים המצות על ידי תרי"ג אברי הגוף,
אלא באמצעות נפש היסודית המחוברת אל הגוף,
ידמו בנפשו הוא (ויקרא יז יד), ובו תלויה קיום
המצות וביטולן, כי המדות רעות קשים מן
העבירות, כל הכועס כאלו עובד ע"ז (סוטה ד:) ומי
שיש בו גסות הרוח הוא ככופר בעיקר, וראוי לגדעו
כאשירה, ואין עפרו ננער (שם ה.).

ולחיות המדות עיקרים ויסודית, לא נמנו
בכלל תרי"ג מצות התלויים בנפש השכליות,
ובהיותו מזוכך במדות טובות, בנקל לו לקיים כל
התרי"ג מצות ועונה אמת ושפלות הרוח, משרה
עליו אור השכינה, וטועם בתורה ומצות מעין עולם
הבא, ובה נקל לו לקיים הכל. וכמו שהגוף נבנה
בתרי"ג מארבע יסודית חומרים, כמו כן נפשות
ארבע היסודית הם יסודית לכל המדות רעות
וטובות, אשר באמצעותן יבטל או יקיים התורה
והמצות, והמקיימין הוא נפש שכלית כלול מארבע
יסודית קדושים, אשר משם חצבו תרי"ג אברי
הנפש.

'זוהר חי' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

אין לומר ולא ללמוד משניות בליל שבועות

איתא בזוה"ק (ח"א ח.) בההיא ליליא דכלה
אזדמנת למהוי ליומא אחרא גו חופה בבעלה,
למהוי עמה כל ההוא ליליא, ולמחדי עמה
בתקונה דאיהי אתתקנת, למלעי באורייתא
מתורה לנביאים, ומנביאים לכתובים, ובמדרשות
דקראי, וברזי דחכמתא, עכ"ל.

בכאן אמר תורה נביאים כתובים, ועל פי זה
נסדר סדר על פי מרן הארי"י לומר תנ"כ, ובפרשת
אמור (ח"ג צח.) אמר דבעי ליה למלעי בהאי לילא
אורייתא דבעי"פ, ועל פי זה סידר איהו מסדר
משניות, חוץ מזה שאין ללמוד כלל משניות בלילה
הזה מכמה טעמים, מכל שכן לומר משנה משנה
מכל מסכת שאין לה לא טעם ולא ריח, ומרן הרב
בית יוסף [שלמד משניות בליל שבועות, זה] מחמת
שהיה רגיל להיות לו התגלות על ידי משניות היה
לומד משניות [כמובא בהקדמתו לספר 'מגיד
מישרים'], אבל חוץ ממנו אין לומר כלל ולא ללמוד
אפילו פרק משניות בלילה הזה, וכל אחד ילמוד
תורה שבע"פ לפי השגתו, גמרא וזוהר ודרשות
דקראי ואידרא כפי היכולת, דנשא, או דהאזינו,
או דמשפטים.

וכבר בימי חורפי היה לי פתחון פה בפילפול
גדול לפני דודי מורי **רבינו צבי [מזידיטשוב]** שלא
לומר ולא ללמוד משניות בלילה הזאת, והוא
החזיק מאד שילמוד משניות ויאמר, ופלפלי עמו
הרבה בחכמה שאסור לומר, ולא הודה לי, והיה

עטרת-החסידות

ליקוטים מספרי רבותינו הקדושים ז"ע
לחג השבועות

זה ביום שבת שבליה היה ליל שבועות, ובשנה
השניה ערב שבועות נכנסתי לפניו על איזה ענין,
ואמר לי **בני אייזיק** שלשים שנה למדתי ואמרת
משניות בלילה הקדושה דשבועות, איבדתי זכותי
שאסור לומר וללמוד משניות כדברך, והודה לי
בפנים נהורין, ואמר לי כבר הזהרתי את
התלמידים שלא יעיינו כלל במשניות בלילה זאת
כי זאת קודש לה' למעלה למעלה והבן היטב.

'זוהר חי' ח"א דף לה. מרבינו יצחק אייזיק
מקאמרנא

שלא יפסיק בשום שיחה

ליזהר באזהרות מרן אלהי קודש **הריב"ש טוב**,
ליזהר אחר התיקון שעשה בלילה, באזהרה גדולה,
שלא יפסיק בשום שיחה הנראה כעין בטלה, עד
אחר שאומר במוסף כתר, כי אז עולין כל קישוטי
כלה שעשה בלילה, על כן יזהר הרבה לטהר
מחשבתו על כל פנים עד כתר זה.

'זוהר חי' ח"א דף לה. מרבינו יצחק אייזיק
מקאמרנא

ליזהר שלא יפסיק בשום שיחה

עד אחר תפלת מוסף

ליזהר באזהרות של מרן אלקי קודש הקדשים
הריב"ש טוב שלא יפסיק בשום שיחה בעולם עד
אחר התפלת מוסף, כי אז נגמר עליות כל קישוטי
חתן וכלה מה שהתחילו בלילה לכנוס בהם, ואם
יש בו כח להתפלל באור הבוקר ולא יפסיק כלל
בשום שינה מה טוב, אבל עתה בדורות הללו שאין
בבני ישראל הקדושים כל כך ומוח להתפלל
בהשכמה, עכ"פ לא יפסיק שום בר ישראל עד
הבוקר בשום שינה בעולם אפילו רגע אחת והוא
עד שיטבול במים חיים בקדרותא דשחרא, ואחר
סדר זה מותר להניח לישן עד קודם זמן התפלה,
ולא יפסיק בשום דבר הגשמי בעולם מעת הטבילה
של קדרותא דשחרא עד סוף כל התפלה של שחרית
ומוסף, כי אז הוא עת רצון גדול להתפלל ולדבק
באמונה ובטחון גדול ביוצר בראשית.

'דמשק אליעזר' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

ליזהר מאד באמירת 'אהבה רבה'

וליזהר מאד באמירת **אהבה רבה** קודם קיש
שיהיה בכוונה גדולה ובדביקות הבורא ב"ה אין
שיעור, שיהיה קשה להוציא כל תיבה ותיבה
מחמת אהבת הבורא באמונה שלימה בהתפשטות
הגשמיות מכל וכל.

'דמשק אליעזר' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

עד חג השבועות בקבלת התורה

צריך שיהיה אדם השלם

שמעתי מאמור"ר רבי **אליעזר צבי מקאמרנא**
שליט"א שאמר בשם אמור"ר רבי **יצחק אייזיק**
מקאמרנא זצלה"ה בעל המחבר ספר הקדוש
'נוצר חסד', 'זאת תורת האדם' (במדבר יט יד). כי
ספירות העומר הוא ז' שבועות, ובכל שבוע צריך
לכוין האדם ז' ספירות שלימות, ועד שבועות
קבלת התורה צריך שיהיה אדם השלם. וזה 'זאת
תורת האדם' מקודם צריך להיות אדם ולא חיה
רעה ח"ו, ואם הוא אדם השלם 'סור מרע', אז הוא
יכול לקבל התורה 'עשה טוב'.

'צפונות' קובץ יד דף מד, בשם הרה"ק רבי פנחס
נתן מרידיק

נראה לי טעם הגון מה שנוהגין
לשטוח עשבים בחג השבועות, יען כי
השל"ה הקדוש מביא טעם מדוע חג

הזה נקרא חג השבועות, כי שבי"ע נוטריקון
ש'יבועות בייחורים ע'יצרת ג' שמות שנקרא החג
הזה. ולפי"ז יש לרמוז כי שבי"ע הוא אותיות עש"ב,
ועל כן נוהגין לפזר עשבים בחג הקדוש הזה.

'פרי חיים' מרבינו חיים יעקב מקאמרנא

טעם שאוכלים מאכלי חלב

טעם שאוכלים מאכלי חלב בחג השבועות
מפני שחל"ב מספרו מ', לרמוז כי משה רבינו ע"ה
היה מ' יום בשמים לקבל את הלוחות שבהם כתי"ר
תיבות כמנין כתי"ר מצות, כי מחג השבועות
התחילו המ"ם יום.

'פרי חיים' מרבינו חיים יעקב מקאמרנא

טעם לקריאת חג השבועות בשם 'עצרת'

אפשר לתת טעם למה קראו חז"ל חג
השבועות בשם עצרת. משום שלפני מתן תורה היה
כל אחד עושה מה שרוצה איש הישר בעיניו יעשה,
אבל לאחר מתן תורה, התורה עוצרת אותו
מלעשות כל מה שרוצה לעשות, כי צריך לעשות
מעכשיו הכול על פי התורה.

'ליקוטי דיבורים' תש"ה מכ"ק מרן אדמו"ר
שליט"א

תורה שאתה נותן לי

אמרו חז"ל במסכת שבת (דף פח:) שבשעה
שעלה משה למרום, אמרו מלאכי השרת לפני
הקדוש ברוך הוא, רבונו של עולם מה לילוד אשה
בינינו, אמר להן לקבל תורה בא, אמרו לפניו
חמודה גנוזה שגנוזה לך תשע מאות ושבעים
וארבעה דורות קודם שנברא העולם, אתה מבקש
ליתנה לבשר ודם, מה אנש כי תזכרנו וכן אדם כי
תפקדנו, ה' אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ, אשר
תנה הודך על השמים, אמר לו הקדוש ברוך הוא
למשה החזיר להן תשובה וכו', אמר לפניו רבונו
של עולם תורה שאתה נותן לי מה כתיב בה 'אנכי
ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים' אמר להן
למצרים ירדתם, לפרעה השתעבדתם.

צריך להבין מה התשובה שהשיב משה וכי לא
ידעו המלאכים לכאורה מה שכתוב בתורה, אלא
שזה ידוע מה שאיתא בהקדמת הרמב"ן על
התורה, וז"ל: ונראה שהתורה הכתובה באש
שחורה על גבי אש לבנה, בענין הזה שהזכרנו היה
שהיתה הכתיבה רצופה בלי הפסק תיבות, והיה
אפשר בקריאתה שתקרא על דרך השמות, ותקרא
על דרך קריאתנו בענין התורה והמצוה ונתנה
למשה רבינו על דרך קריאת המצות ונמסר לו על
פה קריאתה בשמות. וכן יתבו השם הגדול
שהזכרתי [שם ע"ב] כולו רצוף ויתחלק לתיבות של
שלוש שלש אותיות ולחלוקים אחרים רבים כפי
השמוש לבעלי הקבלה.

ולכן יש לומר שזהו שענה להם משה רבינו,
שהקב"ה נתן לי את התורה בצירוף הזה שיש בו
מצות, אבל לכם נשאר צירוף אחר ולא נתן לנו את
תורתכם, וזהו מדויק במה שאמר 'תורה שאתה
נותן לי'.

'ליקוטי דיבורים' תשס"ו מכ"ק מרן אדמו"ר
שליט"א

אוצר- החיים

מצות לימוד התורה מצוה תכא, דברים לח. לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

ובכלל זה ללמוד תורה לשמה בעריבות ומתיקות ידידות חביבות נעימות אהבת התורה. וכל שלש מצות אלו כתובין בתורה, אלא שלענין מנין כחד חשיבי.

ובזה ניתקן שלשה ברכות^א, 'לעסוק' קאי על בקיאות כל התורה, שיהיה לו התורה עסק לעסוק בה תמיד. 'והערב' קאי על פילפול ומתיקות תורה לשמה, וכשלא ברכו זאת אבדה הארץ^ב, כי זה הוא עיקר של מצוה זאת, כי על ידי פילפול משבר הקליפות^ג ומאיר לכל העולם, ומכל שכן על ידי לשמה עד שתהא אש מלהטת סביבותיו. וברכת 'אשר בחר בנו' הוא על מצות לימוד תורה בכל יום, ויוצא באונס אף בקריאה אחת, או שלא מאונס שתקפה עליו 'משנתו', ונפשו אותה לייחד יחודים וכיוצא, אחר שקיים להיות בקי בכל חדרי תורה כפי כחו ושכלו ונשמתו.

וממצות לימוד בכל יום אינו פטור, אף שהוא עני מדוכא בעל יסורים או עושר מופלג טרוד הרבה, חייב לקבוע לו זמן בתורה ביום ובלילה בכל יום^ד. ומצוה ללמוד עם בנו^ה, ועם בן בנו^ו. ומצות תלמוד תורה שקול כנגד כל המצות. ואשה פטורה^ז, אעפ"כ אם סיפק בידה להרגיל בניה לת"ת והיא מרחקת אותם, עונשה חמור בעוה"ב^ח. ועיקר מכל, לימוד תורה לשמה יומם ולילה, ולדבק נפשו באהבתו ויראתו באמת, כי זה כל האדם.

אוצר המצוה

ידי זה נשכח ממנו שאר בחינות לימוד, זה פטור, שהרי מייגע עצמו במשנתו, ואינו מסיר דברי תורה מלבו. אבל השוכח מחמת התרשלות החזרה ומיעוט התמדה, ענוש יענש מעונש ביטול תורה, אבל אינו מתחייב בנפשו להתגלגל, כי לעתיד מזכירין אותו כל מה שלמד ושכח. אבל אם הוא בטבע שכן לא מיירי התנא, דאף עונש אין עליו, אלא ללמוד בכל כחו, ולעתיד יזכירו אותו כל מה ששכח.

ח. עיין ב**שוה"ט** (סימן נ"א).

ט. כדאיתא **בגמרא** (מנחות צ"ט): אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי אפילו לא קרא אדם אלא ק"ש שחרית וערבית קיים 'לא ימוש' (ישעיהו נ"ט כ"א), ודבר זה אסור לאומרו בפני עמי הארץ. ורבה אמר מצוה לאומרו בפני עמי הארץ. וכן פסק הרמ"א (יו"ד סימן רמו ס"א) ובשעת הדחק, אפילו לא קרא רק ק"ש שחרית וערבית, לא ימוש מפיק קרינת ביה. ועיין ב**ש"ך** (ס"א).

י. כדאיתא **בשו"ע** (יו"ד סימן רמו ס"א) ומי שא"ל לו ללמוד, מפני שאינו יודע כלל ללמוד או מפני הטרדות שיש לו, יספיק לאחרים הלומדים. ועיין ב**ביוצר חסד** (פ"ב מ"ב).

יא. עיין מה שהאריך רבינו **בשוה"ט** (סימן מ"ז ס"א) ובו"ז (ס"א) שהם שלשה ברכות. יב. כדאיתא **בגמרא** (נדרים פ"א). וכתב **בדגל מחנה אפרים** (פ"י שלח) אמר איזי **(הבעש"ט)** זללה"ה על מאמר חז"ל (נדרים ש"ם) מפני מה חרבה ירושלים על שלא ברכו בתורה תחלה, ואמר הוא ז"ל היינו שלא ברכו ברכת 'והערב נאי' שהוא ברכה ראשונה שמברכין על התורה בבוקר, והוא פלא. ועיין **באוצר החיים** (סוף פ"ו י"ז).

יג. כדאיתא בספר **שער היחודים** (פ"ה אות ט) גם עיקר אל השגה, שיעיין בהלכה, אמנם אל יטרוד עצמו רוב היום בעסק הלכה, וזאת שעה אחת או ב', ושאר היום בנשמת התורה שהוא חכמת הקבלה. כי אין ראוי להיות רוב היום במלבוש התורה, וטעם לזה, כי ענות הוא בפשט הלכה והמלבושים, אשר שם דבקה הקליפה היא הקושיה שאינה נוחת להבין הלכה ומלבושים, והעשומות האדם, הוא משבר הקליפה, ויכול להשיג המחוש שהיא חכמת האמת, ולכן היינו שורש גדול אל השגה אם יכוין לזה שכתבנו. וכן **בטעמי המצוות** (פ"ו ואתחנן) ודע העוסק בתורה בקוורא הלכה, יכוין שכל קושיה שמתרץ מסיר הקש והתבן שהם הקליפה מן הלכה, שהם אותיות הכלה העליונה ומקטטה וכי'. ומקור דבריו הקדושים **מהזוהר** ר"מ (פ"י צו כ"ז): וז"ל: תנאים ואמוראים, אתון דמסטרטא דמודת דקודשא בריך הוא אתיתו, דטרחתון סגי לנקאה ברתא דילי, דאייהי הלכה, מאלין קליפין דערב רב, קושיין גישין דלית לון תירוץ ולא פרוקא וכי', ע"ש. וכן **בתיקוני זהר** (דף י"א): וכוונת דאלין קליפין, אינן קושיין דחפיין על הלכה, דאייהי מוחא מלאוא, ולית בר נש יכול למיכל בנהמא דאורייתא, דאתמר בה עץ חיים היא, עד דזריק קושיין מהלכות, ואית הלכה דכל קושיין דילה אינן כאילנא, דקליפה דליה וקנה דליה ועציו ועלין ואיבא כלהון שוין למיכל, ועליה אתמר נרד וכרוכס וכי', ובגין דא לאו כל קשיין שוין, ע"ש.

יד. **שו"ע** (יו"ד סימן רמו ס"א) כל איש ישראל חייב בתלמוד תורה, בין עני בין עשיר, בין שלם בגופו בין בעל יסורים, בין בחור בין זקן גדול. אפילו עני המחזר על הפתחים, אפילו בעל אשה ובנים, חייב לקבוע לו זמן לתלמוד תורה ביום ובלילה, שנאמר ירהגית בו יומם ולילה' (יהושע א ח). טו. **שו"ע** (סימן רמח ס"א).

טז. **שו"ע** (שם ס"ב).

יז. **שו"ע** (סימן רמו ס"ו) ואשה אינה חייבת ללמד את בנה תורה, ומכל מקום אם עוזרת לבנה או לבעלה שיעסקו בתורה, חולקת שכר בהדיהו.

יח. איתא **בגמרא** (ברכות י"ז). אמר ליה רב לרבי חייה נשים במאי זכין [לחיי העולם הבא], באקרוי בנייהו לבי כנישתא [תנינות] של בית רבן היו רגילין להיות למדים לפני רבן בבית הכנסת].

מצות עשה ללמוד תורה וללמדה, שנאמר 'ושננתם לבניך' (דברים ו ז).

מדיני המצוה, מצות עשה

שהיו כל דברי תורה המצויה עתה בידנו מחודדים בפיו, ויהיה בקי בהם^א. והשוכח דבר אחד ממשנתו מתחייב בנפשו, אם לא שתקפה עליו משנתו^ב, 'משנתו' דייקא, דהיינו שבא בגילגול זה ללמוד זה החלק^ג, ונפשו ומחשבותיו לזה החלק^ד, ועל ידי שתקפה עליו 'משנתו' נשכח ממנו שאר חלקי תורה^ה, זה פטור, כי יש בתורה פרד"ס ועל כל חלק יבוא בגילגול^ו. ועל כל פנים אף שבא בגילגול לחלק 'סוד', מצוה שיהיה בקי בכל דיני תורה היוצאין מן הגמרא ומשניות וספרא, כל אחד לפי כחו^ז.

ואף שבקי בכל דיני תורה, מצוה שילמוד בכל יום תורה, אף שיש לו אונס גדול וחולה, חייב להגות בכל יום בתורה, ויוצא בזה אף ב'איזהו מקומן' וברייתות הסדורות לומר בכל יום^ח, שנאמר 'ולמדתם' (דברים י"א י"ט), 'והגית בו יומם ולילה' (יהושע א ח), ובאונס גדול יוצא בקי"ש^ט. אבל פשוט שלא יצא בזה מצות 'ושננתם', שהוא מצוה שיהיה בקי בכל חדרי התורה.

ומי שאינו בן תורה, וחס על נפשו שלא ירד לבאר שחת ולא יעלה, יהיה מתומכי ועוזרי התורה 'ובצל החכמה בצל הכסף' (קהלת ז"ב). **ועוד** יש מצוה לפלפל בדברי תורה להיות עריבים עליו ומתוקים,

א. **גמרא** (קידושין ל) תנו רבנן 'ושננתם' יהיה דברי תורה מחודדים בפיו, שאם ישאל לך אדם דבר אל תגמגם ותאמר לו, אלא אמור לו מיד וכו'.

ב. **משנה** (אבות פ"ג מ"ח) רבי דוסתאי רבין ינאי משום רבי מאיר אומר, כל השוכח דבר אחד ממשנתו, מעלה עליו הכתוב כאלו מתחייב בנפשו, שנאמר (דברים ד ט) רק השמר לך ושמר נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך. יכול אפילו תקפה עליו משנתו, תלמוד לומר (שם) ופן יסורו מלבבך כל ימי חיך, הא אינו מתחייב בנפשו עד שישב ויסירם מלבו.

ג. איתא **בשער הגלגולים** (הקדמה לח) מה שאמר מרן האריז"ל לתלמידו המהרח"ו, וז"ל בא"ד: אמנם אמר לי דרך כללות ענין זה, כי תחלה הייתי אני (מהרח"ו), הרב הי"ר וידאל די טולושא, בעל ספר מגיד משנה, ונקרא שמו כשמי עתה וכו'. ונקרא שמי חיים, בשם הראשון דון וידאל בעל ספר מגיד משנה. וא"ל שמה שהוצרכתי להתגלגל עתה, היה לסבת שבגלגול אחר מן הקודמים אלו, לא הייתי מאמין הרבה בחכמת הזוהר, וכפי דבריו הבנתי, שהיה כשהייתי בגלגול מגיד משנה, ולא רצה לגלות הענין, וא"ל, כי לענין שאני צריך לתקן עתה בגלגול זה, הוא לעסוק בחכמת הזוהר, וא"ל, כי לפי שבהיותי בגלגול בעל מגיד משנה, הייתי מעיין גדול, וחרפי בחכמות העיון, ולכן אינני חפץ עתה מאד לטרוד בחכמת העיון. וכ"ה בספר **החזיונות** למהרח"ו ז"ל (ח"ד אות ב).

ד. עיין **בתיקוני זוהר חדש** (ע"ז): ובגין דא יכי אם בתורת ה' תפצו' (תהילים א ב), ואוקמהו רבנן (ע"ז י"ט): דלית לאתעסקא בר נש באורייתא אלא במה שלבו חפץ, אית שלבו חפץ בסתרי אורייתא, בעובדא דבראשית ובמעשה מרכבה, ואית דלא בעי אלא בפשטי אורייתא.

ה. כעין זה כתב מהרח"ו בהקדמתו לספרו **עץ חיים** וז"ל בא"ד: צריך שיעסוק בתחילה בחכמת המקרא והמשנה והתלמוד כפי מה שיוכל שכלו לסבול ואח"כ יעסוק לדעת את קונו בחכמת האמת, וכמו שצויה דע"ה את שלמה בנו ידע את אלהי אבין ועבדהו (דב"ה"א ח ט). ואם האיש הזה יהיה כבד וקשה בענין העיון בתלמוד, מוטב לו שיינה את ידו ממנו, ואחר שבחן מזלו בחכמה זאת, ויעסוק בחכמה האמת, וזה שאמרו (חולין כ"ד) כל ת"ח שאינו רואה סימן יפה בתלמוד בחמשה שנים שוב אינו רואה.

ו. כדאיתא **בשער הגלגולים** (הקדמה יא) הששית היא, מצוה פרטיית, והיא לעסוק בתורה, והיא שקולה כנגד כל המצוות, כי ת"ת כנגד כלם. ויש בה ד' פירושים, שסימנם פרד"ס, פשט, רמז, דרש, סוד. וצריך לטרוד ולעסוק בכלם, עד מקום שיד שכלו מגעת, וישקש לו רב שילמדהו, ואם חסד אחת מארבעתם כפי השתו, יתגלגל על זה. ועוד כתב שם (הקדמה ט"ז) דע, כי האדם מחויב לעסוק בתורה ב' מדורות, שסימנם פרד"ס, והם, פשט, רמז, דרוש, סוד. וצריך שיתגלגל עד שישלים אותם. וכן **בשער המצוות** (הקדמה) כתב, גם בענין עסק התורה שהיא אי מרמ"ח מ"ע, אם לא השלים אותה שהוא ענין עסקו בפרד"ס התורה, שהוא ר"ת פשט רמז דרש סוד בכל בחינה מהם, כפי אשר יוכל להשיג, עד מקום שידו מגעת לטרוד, ולעשות לו רב שילמדנו, ואם לא עשה כן הרי חסר מצוה אי של תלמוד תורה, שהיא גדולה ושקולה ככל המצוות, וצריך שיתגלגל עד שיטרוד ב' בחינות של פרד"ס כנוכר. ועיין מה שהרחיב בזה מרן **הרש"ש ז"ל** (נהר שלום יא). בסוד שורשי הארבעה פירושי פרד"ס, שהוא הקומה שלימה, ויצטרך להתגלגל לתקן כל קומוה השלימה, ע"ש.

ז. כתב רבינו **ביוצא חסד** שם, יכול אפילו תקפה עליו משנתו, שאין אדם לומד תורה אלא ממקום שלבו חפץ (ע"ז י"ט), אף שחייב אדם ללמוד כל תורה שבעל פה גמרא ופוסקים, אבל יש שיתקפה עליו משנתו, שמשתוקק וחפץ בבחינה זאת של תורה, יש בפשט ויש ברמז ויש בדרש ויש בסוד, ויש שתקפה עליו לימוד גמרא, ויש שתקפה עליו למוד זוהר ובמעשה מרכבה, כי צריך שיתקן על איזה בחינות לימוד שבא בגילגול זה, אף שלומד הכל אף על פי כן נשכח ממנו, כי תקפה עליו משנתו, 'משנתו' דייקא, ועל

בליל פסח תרנ"ב בעיר קאמרנא נולד רבינו הגה"ק רבי חיים יעקב מקאמרנא זי"ע לאביו רבינו הגה"ק רבי אברהם מרדכי

מקאמרנא זי"ע, עוד בחיי חיותו של זקינו רבינו המאור הגדול בעל **הדמשק אליעזר מקאמרנא** זי"ע אשר שימש כסנדק בברית המילה, ובעת שבה הך הנימול לפני הברית ללא הרף אמר זקינו אליו: **בני יודע אני מדוע אתה בוכה, בזמנך יהיו זמנים קשים לישראל אך מבטיח אני לך שאעמוד על ימינך ואמשוך אותך מכל הצרות.**

ואכן רבינו היה הנצר היחיד מכל השושלת המפוארת לבית קאמרנא שניצל מציפורני הרשעים, רבינו נקרא שמו בישראל חיים יעקב ע"ש זקינו (אבי אמו הרבנית מרת פייגא ע"ה) הרה"ק רבי **חיים יעקב דאמיניץ** זי"ע אבד"ק ניישטאט בעמח"ס עולת שבת עולת חודש מגילת ספר, ונכד הרה"ק המפורסם רבי **נטע משינווא** זי"ע.

בהיותו ילד קטן היה רבינו ילד שעשועו של זקינו כאשר בחנו מידי שבת בשבתו על סדר לימודו והיה מפליא מאוד את בקיאותו העצומה וכישרונותיו העילויים וניבא עליו גדלות ונצורות, וזכרו של זקינו לא מש ממנו כל ימי חייו וכל ימיו הזכיר בסילודין תורות ועובדות ממה שראה בצל זקינו אע"פ שהיה רק כבן שש שנים כשנסתלק זקינו ביום כ"ד אייר תרנ"ח.

אחרי הסתלקותו של זקינו כשנתעטר אביו בכתר ההנהגה עמד על ימינו וינק ממנו דרכי התורה והחכמה, וכן הלך ללמוד בצל דודו הרה"ק רבי **פנחס נתן מרידיק** זי"ע שאף העניק לו את הסידור של אביו הדמשק אליעזר לאות חיבה והערכה, וכן כשברח מאימת הצבא הסתתר למעלה מח' חודשים בבית דודו הרה"ק רבי **יעקב משה מקאמרנא** זי"ע ובאותה התקופה למד עמו בכל יום מחצות הלילה עד שעות הבוקר בזה"ק ובכתבי האר"י ז"ל עד שברח יחד עם אביו לאונגוואר.

נישואיו

כשהגיע רבינו לפרקו בשנת תרע"ב ושמו הלך לפניו דיברו לו נכדות עם הרבנית מרת חיה ע"ה בתו של הרה"צ ר' **יצחק פלאם** זי"ע דומ"ץ בק"ק קראטשין בן הרה"צ ר' **דוד פלאם** בן כ"ק הרה"ק רבי **דוב בער מאלעסק** בן הרה"ק רבי **שלמה לוצקער** זי"ע בעל הדברות שלמה ומשמשו ויד ימינו והכותב של מרן המגיד ממעזריטש זי"ע.

הרה"צ ר' יצחק פלאם היה חתנו של הגאון המפורסם ר' **שמואל אהרן רובין** זצ"ל אבד"ק קראטשין בעל הבית אהרן על גיטין ושו"ת שם עולם ועוד, וג"כ היה הכותב והמסדר של השו"ת דברי חיים מצאנז.

הרה"צ ר' דוד פלאם היה חתנו של הרה"ק ר' **אלעזר רוקח** בנו הגדול של השר **שלום מבעלזא** זי"ע. אחר חתונתו של רבינו הלך רבינו לגור בעיר בעלזא בבית דודו הרה"צ ר' צבי הירש פרנקל חתן זקינו ר' דוד פלאם שהיה מחשובי היושבים בבעלזא, ומפני שרצ"ה לא זכה לזשי"ק הכניס את רבינו בביתו וכל הצטרכותו היה עליו כדי שיוכל לשבת על התורה והתעודה בלי טרדות כו"כ.

שם בבעלזא נתדבק רבינו בצילו של ש"ב הרה"ק **המהרי"ד מבעלזא** זי"ע, וינק משם הרבה תורות ועובדות והנהגות צדיקים וכל ימיו היה מרגליא בפומיא מה שראה בבעלזא, וכמים הפנים אל הפנים היה המהרי"ד מחבבו ביותרת הכבוד.

ופעם אחת כאשר חילק מצות בערב פסח נתן לרבינו מצה שלימה מה שלא היה מכבד כן לאחרים, התרעם איזה רב אחד ע"ז ענה לו

עטרת-זקנים

כ"ק מרן רבינו הגה"ק רבי חיים יעקב בן הגה"ק רבי אברהם מרדכי זי"ע
מקאמרנא בעל ה'פרי חיים' ה' סיון תשכ"ט מלכות שבמלכות

המהרי"ד שזהו בגלל שהוא בנש"ק, ואח"כ כשמצא המהרי"ד את רבינו אמרו לו, לו אמרתי כן אבל לך אני אומר שזה מה שנתתי לך מצה שלימה הוא בזכות יחוס עצמך.

ומסופר שפעם אחת באה אמו של רבינו הרבנית מרת פייגא לבקר את בנה בבעלזא ונכנסה עם קוויטיל אצל מרן המהרי"ד והיה רשום עליו כל בני משפחתה, ובירכה המהרי"ד שמבנה רבינו יהיה לה הרבה נחת, אמרה לו שיש לה עוד בנים חזר ואמר לה כני"ל שמבנה רבינו יהיה לה הרבה נחת, ואחר המלחמה שנשאר רק רבינו מכל יוצאי חלציה ראו את עיניו הצופיות של המהרי"ד מבעלזא.

בכ"ז אדר ב' תרע"ט נפטרה עליו הרבנית בהשאירה אחריה ג' יתומים רכים ולקח רבינו לאשה בזו"ש את אחותה מרת רבקה הענא ע"ה.

אונגוואר

בשנת תרע"ד כשפרצה מלחמת העולם הראשונה ודרכי גאליציע נהפכה לנחלי דמים, ברח רבינו ביחד עם אביו לעיר אונגוואר שבצ'יסלובקיה, ושם הקימו את חצר הקודש בית הכנסת ובית המדרש על דרך רבותינו הקדושים והמקום נעשה לתל תלפיות לשמוע אל הרנה ואל התפילה. כשנסתיימה המלחמה חזר אביו אל ביתו שגאליציע, אך רבים מאלו שזכו לטעום מאור הגדול ביקשו מבנו רבינו שישאר וימשיך בהנהגת החצר, אז נתגלה כחו הגדול של רבינו בהנהגת הקודש בתפילותיו שהרקיעו שחקים ובתורתו שנאמרו בלהבת קודש על דרך הפרד"ס, ורבים מבני העיר שיחרו לפתחו לעצה ולברכה וביתו נעשה לתל תלפיות.

נס ההצלה

בשנת תרצ"צ היה אחד מחסידי ותלמידי רבנו שהיה לו בית להשכיר, והקונסול של מדינת פולין רצה לשכור הדירה אך היה צריך לאחד שיודע שפת פוליש שיהיה מתורגמן בינו לבין הקונסול, וביקש מאת רבינו שידע שפת פולין שיבוא עמו אל הקונסול להיות המתווך בינם, והקונסול בראותו את דמותו ותוארו של רבינו מיד עשה עליו רושם גדול, ואמר אליו תדע לך שעננים שחורים עתידים לבוא על היהודים במדינת אירופה וטוב לך שתברח אל ארץ מבטחים, ואני מוכן לעזור לך ע"י שאשלח לך מכתב אל הקונסול של פולין בעיר פראג והוא ישיג לך אשרת מעבר לארה"ב, מיד שם רבינו פעמיו אל פראג הבירה אל הקונסול דשם ובהגיעו שם היה תור גדול ליכנס אל הקונסול, אך רבינו שהיה לו המכתב מהקונסול של אונגוואר נפתחו לו כל הדלתות ונכנס מיד, ומצא חינו בעיני הקונסול וכבדו עד למאוד, והרגיש רבינו שהוא שעת רצון וביקש מהקונסול שייגש עמו אל הקונסול דארה"ב וישג לו אשרת כניסה לארה"ב, וכך היה, ומיד שם רבינו פעמיו לעבר ארה"ב, וראו ממש איך מן השמים מקימים רצון צדיק הבטחת רבינו המהרי"א מקאמרנא: **מיון שושלת וועט בלייבען ביז משיח וועט קומען.**

ארה"ב

כשהגיע רבינו לארה"ב קבע את בית מדרשו באיטס סיד שבברוקלין, ועד מהרה נהפכה לתל תלפיות וכל אנ"ש בית קאמרנא שהגיעו שם מלפניו ומלאחריו הסתופפו בצלו והיו נכנסים אליו ליהנות ממנו עצה ותושיה, והתחיל להנהיג ולקומם מחדש עדת חסידי קאמרנא על דרך רבותינו הקדושים והדפיס ספרי רבותינו

הקדושים מחדש, וגם האדמו"רים והרבנים שהיו שם היו נהנים לבוא ולהשתעשע עם רבינו בדברי תורה ובעניני השעה.

ארה"ק

בשנת תשכ"ב איוה רבינו למושב לו בעיר הקודש והמקדש ירושלים תובב"א, לכוין וליסד מקום לתורה ולתפילה לעדת חסידי קאמרנא ולהקים הישיבה הקדושה היכל הברכה ודמשק אליעזר על דרך רבותינו הקדושים. כשהגיע רבינו לעיר הקודש קיבלו את פניו בנו כ"ק **המהר"ש מקאמרנא** זי"ע ביחד עם חותנו הראב"ד הגאון ר' **ישראל יצחק הלוי רייזמאן** זי"ע וביקשו ממנו שיבוא ויתפלל ויערוך את שלחנותיו הסהורים בבית המדרש חסידים בבתי וורשא, ואלפים מבני ירושלים באו לחזות בנועם קדשו.

ולאחמ"כ יסד וכונן את בית מדרשו והישיבה הקדושה היכל הברכה ודמשק אליעזר, והעמיד רבינו את **כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א** בראש הישיבה הקדושה, כאשר המקום נעשה לתל תלפיות, והרבה מבני ירושלים באו לשמוע את תפילותיו שנאמרו בקול חוצב להבות אש ולשמע את דברי תורתו החריפים והעמוקים, וכן נתקבל רבינו בחיבה בין כל אדמו"רי ורבני ירושלים. ומסופר שפעם עבר ה'בית ישראל' מגור ע"י בית מדרשו של רבינו והיה שם מודעה עם תוארים מופלגים על אחד מהרבנים שבא לירושלים, הפטיר הבית ישראל לאדם שיושב ולומד בביהמ"ד הזה בודאי הולם התוארים האלה.

וכשנפגש ה'דברי יואל' **מסאטמר** עם רבינו ודברו ביניהם בדברי תורה, הפטיר הדברי יואל שבתורת הרמז אין בדומה לו בדור הזה.

חיבוריו

רבינו היה כמעין הנובע ממש והשאיר אחריו אלפי כתבים על כל חלקי התורה, ה"ה: **שבת שלום ומבורך** על שבת, **בית אבות** על ז' הרועים, **מה זאת** על ג' האותות, **בית יעקב** ע"ס חיבת ירושלים, **פרי חיים ובית יעקב** על התורה ומועדים ותהילים והגדה של פסח, **בית יעקב עיון יעקב ואגדת יעקב** על אגדות הש"ס, **קהילת יעקב** על כ"ב אותיות, **טועמיה חיים זכו** על טעמי המקרא, **ברכות אבות** על אבות, **כתר לראשך** על תרי"ג מצות, **ישועת יעקב** על חנוכה ופורים, **בית יעקב** על סמיכות הפרשיות, ועוד הרבה חיבורים ומכתבים והקדמות שכתבם בראש ספרי אבותיו.

הסתלקותו

בספירת העומר תשכ"ט אמר רבינו בשלחנו הטהור תורה על ענין מיטת צדיקים שהצדיקים בקבר אינם בבחינת מיתה אלא הם בבחינת שכיבה על מיטתם, וזהו מה שאומר הפסוק על צדיקים וישכב וזהו מה שאמרו חז"ל כל המספר אחר מטתו בבחינת מטה ולא קבורה ואכהמ"ל, והיו הדברים לפלא.

אחר כך נחלה רבינו ואמר מיומי דספירת העומר אני חושש שנסתלקו ג"כ רבותינו ה'היכל הברכה' וה'דמשק אליעזר'.

ביום החמישי ה' סיון כמה דקות לפני שקיעת החמה ליל התקדש חג השבועות השיב רבינו את נשמתו לצור מחצבתה, מיד פשטה השמועה בעיר הקודש ומפני שהיה חג השבועות ביום השישי הובא לקבורה בליל החג כשהמונים מבני ירושלים צועדים אחר מיטתו ונטמן במרומי הר הזיתים בחלקה אשר קנה בחייו מול מקום המקדש זי"ע.

השאיר אחריו את בנו מ"מ רבנו כ"ק אדמו"ר הגה"ק רבי **שלום מקאמרנא** בעל ה'מעשה שלום' זי"ע"א, ולאחר הסתלקותו נמשכת שלשלת הקודש ע"י בנו כ"ק **מרן אדמו"ר שליט"א**.

אור- שבעת הימים

רבינו הקדוש ביום ראשון של חג השבועות קודם התפילה שנת ש"כ"ר לפ"ק

'אל תבואני רגל גאווה', צוואתו ודיבוריו האחרונים לפני עלייתו למרומים בעניין גודל גנות הגאווה להיות חרד מפניה קלה מלוקט מספרי רבינו קודש הקדשים איש האלוקים רבי **יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע** בעל ההיכל הברכה'

אלהי רבון כל העולמים אל תבואני רגל גאווה

מאד מאד הוא שפל רוח (אבות ד ד) מאד מאד אמר מאד מאד, כי ענין גאווה הוא ממש עבודה זרה, ואין עצה להימלט ממנו אלא השם יתברך עוזר, וארבע מאות פירקי דמסכת עבודה זרה של אברהם אבינו (ע"ז יד :) היה מענין הגאווה, כי גאווה ממש עובד אל נכר, והוא עצמו עבודה זרה צוואה ורותחת, ומרן אלקי קודש קדשים אור שבעת הימים רבינו הקדוש, אשר החיה את נפשנו וגאל אותנו מן היצר, ומרשת הסטרא אחרא, ומטעות קליפת נגה הבל וריק, ודיבק נפשינו באור עליון אור החיים, רבינו אור נפשינו הרב רבי ישראל בן אליעזר, עפר ואפר אני תחת כפות רגליו אם אזכה, והלואי שאזכה להיות אפר תחת כפות רגליו, יצאה נשמתו בטהרה, 'אלהי רבון כל העולמים אל תבואני רגל גאווה' (תהילים לו יב), ובכך יצאה נשמתו של מרן הקדוש אלהי רבינו יצחק לוריא בלשון שפניא, 'שמרני מידי גאווה', כי אי אפשר להתחיל בשום עבודה אמיתית בעוד ששקע נפשו בגאווה וזדון לב, ולא יצא הטמא הכת הארורה מן הדת אלא על ידי גאווה וכעס.

וקודם הסתלקות מרן הרב ישראל בעל שם זצ"ל, אמר לתלמידיו שיכינו לעצמם רבי להאיר להם, כי הוא ילך לבית עולמו בשנה זאת, וזה היה בהושענא רבא אחר החתימה, ושאלו לו על איזה צדיק אם ידבק נפשם אצלו, והם היו תלמידים בחורים צדיקים, ועדיין לא שימשו כל צרכם את רבם, ואמר להם שישעו אצלו וינסו אותו, וישאלו לו, שיתן להם עצה להסיר הגאווה, אם יתן להם איזה עצה אין בו ממש, אם יאמר השם יעזור, אזי יקרבו נפשם אצלו כי צדיק גמור הוא.

'נוצר חסד' אבות פרק ד' משנה ד'

מתיירא שלא יפילו לנוקבא דתהומא רבה

וכשנקבע בקדושה, ומשיג הארה עצומה ומדריגות, בא אליו היצר, ואומר לו: ראה מעשיך, כמה קדושות השגת, וכמה אורות בהירות. וזהו מפני שהרג אותם עד מות, עדיין נשאר 'פלגא' (גיטין מז.), מחמת שהיא קליפות נגה, חציו טוב וחציו רע, וזהו מלחמה כבידה כל ימיו, להכות החציו רע, ולהעלות החציו שהוא טוב, ולילך בדרך ממוצע, מתוק האור לעינים, באהבת ישראל והכנעה כנוע, עד שבזה אמר מרן הרב ישראל בעל שם טוב, 'יש איש אחד ששומע תורה מפי הקדוש ברוך הוא, ומתיירא, שלא יפילו לנוקבא דתהומא רבה', כי בנקל יוכל לדחות, ומרן הרב ישראל בעל שם טוב, בעת שנסתלק מן העולם ביקש 'אלהי אל תבואני רגל גאווה' (תהילים לו יב), וכן מרן האר"י אמר כך קודם מותו בקדושה, בלשון צרפתי, 'אלהי הצל אותי מגאווה, והירבה בקשות על זה.

'נתיב מצותיך' בהקדמה

מרן אור צח ומצוחצח הזהיר על זה תמיד

ואמר החסיד (בה"ה תבוא קעה. בשם הרמב"ן, באוצה"ח מצוה תקי"ג בשם העקיפה, ומובא ביכד הקמחי' לרבינו בחיי ערך רשות ד') 'מעט הם בעולם שאינם מתגאים, שהם אלוה כפרעה הרשע וכחירם מלך צור, ובפרט כשהוא רב ורבי עושה עצמו אלהות, מתגאה כארז לבלוע את כל העולם', והרי מרן אור צח ומצוחצח הרב ישראל בעל שם טוב הזהיר על זה תמיד, ואמר שאין דרך להנצל מן גאווה, אל השם

יתברך יעזור שלא ידחה אותו, כי על ידי גאווה יוכל לדחות בקל לנוקבא דתהום רבא, ואז עושה מעשים משונים.

ומורי ורבי דודי, הקדוש בכל מיני קדושות, ראיתי אותו כשהיה בא אצלו הרבה אנשים, היה בוכה ומבכה שמים וארץ עמו, שלא יהיה נדחה מאור פניו, ושהיה לבו נכנע ושפל, והיה מדבר כמה דבורים בינו לבין קונו, והשפיל עצמו עד אין בטל בבכי רבה, זכיתי בזה איזה פעמים לשמוע מבלי הרגש, אלא זימן אותי מן השמים. ומרן הרב ישראל בעל שם טוב שעה מועטת קודם פטירתו אמר, 'אלהי אל תבואני רגל גאווה' (תהילים לו יב), אוי לנו ואבוי לנו.

'זוהר חי' משפטים רלג:

המעביר ע"ז מליבו הוא הגאווה כאלו קיים כל התורה קליפה המתגאה עליה דבר נש, קליפות נגה, ואמר הרב ישראל בעל שם על המעביר עבודה זרה מליבו הוא הגאווה, כאלו קיים כל התורה, ואמר מרן, רבי שמעון בן לקיש זבין נפשיה לודאי (גיטין מז.), כי שמע במתיבתא דרקינא שהוקשו על מאמר חז"ל, שתשובה צריכה באותו אשה באותו מקום (יומא פו:), היאך יהיה זה דהא כשנכנס לשם תשובה נכנס בהכנעה ובלב נשבר, ואמר במתיבתא דהתירו לו לבעל תשובה ליכנסו באותו עזות ובאותו התאוה, ויכפה את יצרו מבלי לעבור על רצון קונו, וזוהו סור עונו וחטאתו ותכופו, ולא דוקא בעבירות של אשה, אלא בכל עבירות לשון הרע וכדומה, בכל עבירות שעבר צריך ליכנסו שם ולכפות את יצרו, כדי לתקן עונו.

וזהו שאמרה חכמה 'חטאים תרדוף רעה' (ירושלמי מכות פ"ב ה"ו), לרדוף אחר הרע ליכנסו לתוכו, לכפות יצרו הרע, וזו שרבי שמעון בן לקיש זבין נפשו, ונכנס בעומק הקליפות לכפות הרע לתקן חטאיו הגדולים, ולבסוף מעוצם תשובתו המית כל הקליפות שנבראו על ידי מעשיו, וכשהמית הכל אמר עדיין יש פלגא, שהוא קליפת נגה, שלא להתנאות חלילה, שזה צריך לתקן כל ימיו ולירא מקליפה דקה זאת נגה, שחציו טוב וחציו רע וזהו פלגא מחיא, ומרן הרב ישראל בעל שם טוב אמר רגע קודם פטירתו, 'אל תבואני מרגל גאווה' (תהילים לו יב), שהיה מתיירא עדיין מקליפה זאת, ומרי דודי רבינו צבי [מזידיטשוב] אמרי לי, שמתיירא בכל רגע אם הוא אינו מקליפת נגה.

'זוהר חי' פינחס ריד:

יצאה נשמתו ביום ראשון של חג השבועות

קודם התפילה שנת ש"כ"ר לפ"ק

ענין ס"ם ונוקבא שהם בקליפת נגה, שבהם היו משתמשין בדור המבול והפלגה, וכשגלתה שכינה בסוד הטוב, 'ומלכותו בכל משלה' (תהלים קג יט), אם ישאל לך אדם איזה אלהיך תאמר בכרך גדול של רומי כמבואר בירושלמי (תענית פ"א ה"א), אז הרע קרא שמו אלוה בגאווה וזדון לבו, ואז נטרד ונפל ס"ם ובת זוגו, שבתחילה היה רובו טובו ומעוטו רע, ועתה שעשה עצמו אלוה, והוא אינו אלא עבד מוסרח, וגם כעת הולך אחריו מלאך הקדוש ואומר לו, זכור כי עבד מוסרח אתה ואל תמרוד, וכשמרד נעשה רובו רע ומיעוטו טוב, וטמא טמא יקרא, והוא אתגשם בני אדם שיש להם גאווה וגאון להיות רב ורבי וראש, כמו שאמר החסיד (שם) 'הרבה בדיקות צריך לבדוק לבבו שלא יהיה כפרעה וכחירם, רשעים גמורים שעשו

עצמן אלהות, ורוב קליפה זאת מצוי בין הלומדים, וראשי עם, רב ורבי, ובקל יוכל לדחות להיות רובו רע ר"ל, והטוב שבו חלף, עד שאמר רבינו מרן הקדוש, להבת אש אור ישראל, הרב ישראל בעל שם טוב, 'דא שווער איך אייך, שיש איש אחד בעולם ששומע תורה לא מפי מלאך ולא מפי שרף, אלא מפי הקדוש ברוך בעצמו, ומתיירא שלא יפילו אותו לנוקבא דתהומא רבא ר"ל', ידו כל הדווים על זה, וכל זה על ידי דקות גאווה, חוץ מן יוגבה לבו בדרכי ה' (דה"ב יז ו), שש ושמח ועלו בתורה ומצות יותר מכל חללי דעלמא, והרבה רודפין אותו ומחלישין דעתו ונעשה כעפר לכל, ואז נפתח לבו, עד שאינו מרגיש כלל מרוב גבהות והתחזקות לבו בדרכי ה', בשמחה וטוב לבב בנועם זה וזוהר השכינה.

והרבה תפילות ירבה לפני אדון כול שלא ידחה מכל וכל כמו ס"מ הרשע, עד שאמר לי מורי דודי מוה"ר צבי מזידיטשוב בזה הלשון, 'בני אייזיק כשהייתי בן ארבעים עדיין הייתי מתיירא שמא אני מקליפות נגה', ונתכרכמו פני מאד, ואמר לי 'בני למה פניך נופלים, עד היום בכל רגע אני מתיירא'.

ובאמת מרן הקדוש הרב ישראל בעל שם טוב קודם פטירת נשמתו אמר 'אל תבואני רגל גאווה', ואמר 'התמכרם שם' (דברים כח סח) בלבך 'לאיבך', שאתה תחשוב בכל עת בלב נשבר, ותחשוך אותך שאתה נמסור ומכור לאיבך ליצר הרע, לעבדים ולשפחות כי כל מעשיך לקבל פרס בבחינת עבד ושפחה, כל זה תחשוב בלבך כי והתמכרתם כתיב ולא כתיב ונמכרתם, בלבבכו תחשבו דאתון זביניו, ואז ואין קונה כתיב, לית מאן דיכיל לשלטאה עליכו עיין זוהר חדש (כי תבוא עג:), ואמר בזה הלשון, 'ואין קנה' כשתהיה ללבכם נכנע ונשבר ושפל, כי תחשוב בלבך שאתה מלא רע ונמכור ומסור ביד הרע, וכל מצותיך הם לקבל פרס, 'לעבדים ולשפחות' הולכין, ועדיין לא עשית רצון ותענוג לבוראך מימך, אז 'ואין קונה' וועט נישט קיין מאכט אין קיין שליטה האבין אויף דיר, קיין שום רע קיין משטיין ומקטרג, אין דיא וועסט זיין בחי החיים, וזוהו יצאה נשמתו ביום ראשון של חג השבועות קודם התפילה שנת ש"כ"ר לפ"ק.

'היכל הברכה' פרשת כי תצא קכט:

נתקשרו בו באהבה כפי צוואת מרן האלקי

פעם אחת אמר לאנשיו בהושענא רבא, הכינו לכם רב ומורה, כי בשנה הזאת אני הולך לעולמי, ואמרו לו תלמידיו, רבינו, אור ישראל, שמענו, כי במדינה זו יש צדיק אחד, אם נוכל להתקרב אליו, והשיב להם, שתסעו אליו, ותבואו אצלו כשיתפלל תפילה פלונית, ואחר כן תנסו אותו ותשאלו אותו, שיאמר לכם שום עצה להסיר הגדלות והגאווה, אם יאמר לכם שום עצה, אין בו ממש, ואם ישיב אתכם, השם יעזור, כי אין עצה על זה, תדעו נאמנה, כי צדיק גמור הוא, ונסעו שמה, וכן היה כנ"ל, ושאלו אותו כנ"ל, והשיב, 'רבותי, תביעו, אהובי, מה אומר לכם, אין לזה שום עצה, כי יש מי שמשפיל את עצמו עד עפר, והכוונה הפנימית הדקות היא גאווה וזדון לב, ויש להפיק, מי שמתנהג בגדלות, ולבו נשבר, אין לזה שום עצה איך, השם יעזור ברוב רחמינו, ונתקשרו בו באהבה כפי צוואת מרן האלקי, זכותו יגן עלינו, אמן. 'מעשה השם'

עטרת-תפארת

עובדות וסיפורים
על מרן הבעל שם טוב זי"ע

טוב ונשתכרו, וכשכראו הרשעים שגפל עליהם תרדמה גדולה וכבידות מחמת שכרות היין, אזי ציוו לסקור את המבצר שעשו בו את הסעודה בדלתים ובגריח חזק כדי שלא יוכל הבעל שם טוב לברוח מהם, והתחילו הרשעים לבזות אותו - את הבעל שם טוב - ולרבי עמו, אצל הוכרחו לחדול מזה, כי נפל עליהם שינה עמוקה ונעשו כפגרים מתים. והוא [-הבעל שם טוב] צנה למשרתו שפאסור את המרכבה עם הסוסים כדי ליסע משם.

ואמר לו המשרת, רבינו, הרי הדלתים של המבצר סגרו הרשעים במנעול ובגריח חזק, והאיך נוכל לצאת מכאן ולנסוע. ואמר הבעל שם טוב להמשרת, לך אמור להם [-לדלתות וברית] משמי שיתפתחו, והלך המשרת ואמר כדבר הזה אל הדלתות והברית, ואז נפתחו הדלתות והברית ברעש גדול, וכשכראו הנשים שלקהם [-של הרשעים] את המופת הגדול הזה שעשה הבעל שם טוב לנגד עיניהן, אז בקשו הנשים ממנו [-מן הבעל שם טוב] בבכיה שימחול להם כדי שלא יקנה מגיע להם שום עונש על ידו. והשיב להם [-הבעל שם טוב], שנגזר עליהם שריפה ומגיפה ודלות, וכל הולך מהם יקנה לו מום, והפצירו בו הנשים שיסיר מהם הגזירה, ואמר הבעל שם טוב שעת עשרים שנה יתעב הגזירה על ידי בקשתם והפצרתם, אבל לאחר עשרים שנה יבוא עליהם הגזירה הנ"ל.

ונסע משם הבעל שם טוב, ומחמת פחד הרשעים נסע הבעל שם טוב עשרים פרסאות בהרף עין על ידי קפיצה, כי זה הענין של קפיצת הדרך יקנה נקל לו [-להבעל שם טוב] לעשותו....

ואמר אז הבעל שם טוב, שאם היו נוגעין בו הרשעים להכות אותו, הקנה נחב חצי עולם, וכל זה המעשה שהרשעים רצו להכותו נגרם על ידי נחשים צפונים שדברו עליו סכה ולשון הרע, ולולא פן הקנה הבעל שם טוב מביא את הגאולה, והנה מחזיר את כל העולם כולו למוטב.

נתיב מצותיך היחוד ד ד

זה על ידי דבקותו בכל רגע באלהי, וכל זה הוא חלק קטן כספה לכל [המעשה הגדול שעשה מרן לעיני כל ישראל בלי שום שם, כי מנמיו לא נשתמש בשום שם].

נספר שבעת היותו יצין קטן ולמד לו רבו המבוק אחיהו השלני הנביא כל השתמשות השמות להבין ולהורות, ומחמת שהיה קטן חשק לראות אם בכחו לעשות איזה פעולה, והניח חתיכות בגד על הנעסטיר ועבר הנעסטיר בשם. [על זה עשה תשובה כל ימיו והרבה תעניתים על זה לתקו פגם זה, וסוף תקו זה שהיה נכרך פעם אחת לעבר הנעסטיר מחמת סכנת מות של הישמעאלים, והניח חגורה על הנעסטיר, ועבר הנעסטיר בלי שום שם, אלא באמונה גדולה באלהי ישראל ודגל מחנה אפרים וישלח, ד"ה עוד].

וכל זה זכה על ידי למוד תורה לשמה, ודבקות נפשו בקונו בכל עת ורגע.

נוצר חסד' פ"ו מ"ב אהבה ח

בכל עת עומדים הנחשים השכפים ונושכין לצדיקים ברחבות שבשפתותיהם, אפילו לצדיק גמור ששקדוש ברוך הוא רוצה להעלהו למדריגה היותר עליונה, כמו שהיה למרן [הבעל שם טוב] שציערו אותו מאד הרשעים, עד שפעם אחת שלחו אחריו שבוא אצלם, ואמרו להבעל שם טוב שם צריכים לו לאיזה ענין, וזה היה שקר, אלא הפוננה של הרשעים הקנה שיבוא אצלם כדי להכותו ולהקרו, והוא [-הבעל שם טוב] אף על פי שראה הכל וידע שכוונתם להורגו, אף על פי כן נסע אליהם.

וכשבא הבעל שם טוב לשם עשו לו הרשעים סעודה גדולה, והשקהו [-להבעל שם טוב] יין ושו של מאה שנים, שהיה יין חזק מאוד עד [ש]כשהיו שותין ממנו מעט היו משתכרין, והפוננה של הרשעים הקנה שהבעל שם טוב ישתכר משתיית היין הזה, ובתוך השכרות יעמדו עליו להכותו מפת רצח, ואז קנה הבעל שם טוב שיתנו לו תפוחים, והנה לו פוננה ושם ונחוד באכילת התפוחים להפיג על ידם את שיכרות היין, לפי שהתפוחים מפיגים את היין כמבואר ביורה' (שמיני מ.), והבעל שם טוב שתה אז הרבה מן היין הישן ולא נשתפר, והם בקהרם גם פן שתו מן היין הישן יחד עם הבעל שם

אהבה. נטיות הנפש וכלותו לאור אין סוף (חובות הלבבות, שער אהבת ה' פ"א), עד שנעשה פסא השכינה, ובכל נשימה ונשימה ממשין אור ערב ומתוק אין סוף אור אלהי, ובזה מיוחד כל העולמות, ולפי רב דבקותו למעלה בעקירות כל מחשבות גשמיות, כך השקאת השכינה עליו, ויכול לבטל כל גזרות שלמעלה, ויכול לראות מסוף העולם ועד סופו, ולשמע פרוזין של מעלה.

וזה היה מדרגות מרן אלהי אור ישראל הבעל שם טוב בתכלית, ועל ידי זה ראה מסוף עולם ועד סופו ושמע פרוזין של מעלה, ונעשה אותות ומופתים לעיני כל ישראל, ושנה כל הטבעים כמו רבי חנינא בן דוסא (תענית כד: כה: ב"מ קו), והכל בדבור פיו.

ספר צדיק אחד תלמיד מרן [הבעל שם טוב], למורי חמי מורנו הרב רבי אברהם מרדכי הצדיק מפינטשב, שהלך עם מרן למקנה בימי החרף בעת קר גדול, אשר מן הגאות נמשך הגליד ונקרא 'סאנפיל', והמקנה נתחמם תכף על ידי יחודים, וענן זה היה יכולו כל בית מרן לחמם המקנה בחם גדול. ועמד במקנה איזה שעות עד שהתחיל הגר לטפטף ולקבות, ואמר לו: רבנו, הגר מטפטף לקבות. ואמר לו: דאנע, קח סאנפיל [-גליד] מן הגר והדלק, מי שאמר לשמן וינדיק יאמר לזה וינדיק (תענית כה:). וספר שהיה זולק והולך עד שהלך עמו לביתו אחר שעה ושתיים, וכשבא לביתו נשאר מעט מים בגידו.

ופעם אחת הלך [הבעל שם טוב] חוץ לעיר עם התלמידים, ובא עת מנחה, ואמרו התלמידים אין מים לתפלה, ולקח המטה והכה על האדמה, ונבקע מעין מים, והולך עד היום סמוך לעיר מעוז'ביז, ונקרא על שמו אפלו בין האמות. ומסגל המים למי שיש לו קדחת שלישית [ש]נרפא מיד.

וכן עשה [הבעל שם טוב] כמה דברים נפלאים, לא נראה ולא נשמע מימות תנאים רבי שמעון בן יוחאי ורבי חנינא בן דוסא ורבינו, וכל

מוסדות קאמרנא בארה"ק

בס"ד
הננו מתכבדים להזמין את כל קהל הקודש לשלוחן הסהור נעילת חג השבועות שיערוך **כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א** וסעודת ההולולא קדישא

של מרן האלק, קודש הקדשים, איש אלקים קדוש, קדוש בכל מיני קדושות, גיורל בנבואים, אור ישראל אש, אור צה, אור נשמתני, אור עניני, אור להבת ישראל, אור אלהות, אור המאור לארץ ולדרים, אור המאור מסוף העולם ועד סופו, אור שבעת הנוגים, בר ישראל, להבת אש, קדוש וטהור, היות נפשו, היות רוחני, זכה לבתר שם טוב, אור רועי לעריק, רוח אפינו משה ה'

מורינו ורבינו הקדוש **ישראל בן אלועזר הבעל שם טוב** זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

נסילת ידים מיד לאחר תפילת מנחה

התארים הם כפי משיב רבינו קדיש מרן האלק רבי יצחק אייזיק מקאמרנא זע"א בספרי הקדושים

מחנה: 48 ארץ ישראל
טלפון: 02-5823727
פקס: 02-5823814

מוסדות קאמרנא בארה"ק

בס"ד
הננו מתכבדים להזמין את כל קהל הקודש לשלוחן הסהור נעילת חג השבועות שיערוך **כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א** וסעודת ההולולא קדישא

של מרן האלק, קודש הקדשים, איש אלקים קדוש, קדוש בכל מיני קדושות, גיורל בנבואים, אור ישראל אש, אור צה, אור נשמתני, אור עניני, אור להבת ישראל, אור אלהות, אור המאור לארץ ולדרים, אור המאור מסוף העולם ועד סופו, אור שבעת הנוגים, בר ישראל, להבת אש, קדוש וטהור, היות נפשו, היות רוחני, זכה לבתר שם טוב, אור רועי לעריק, רוח אפינו משה ה'

מורינו ורבינו הקדוש **ישראל בן אלועזר הבעל שם טוב** זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

נסילת ידים מיד לאחר תפילת מנחה

התארים הם כפי משיב רבינו קדיש מרן האלק רבי יצחק אייזיק מקאמרנא זע"א בספרי הקדושים

מחנה: 48 ארץ ישראל
טלפון: 02-5823727
פקס: 02-5823814